

Sveta gora Atos v štirih dneh 4

Samostan Osiou Grigorioru s terasastimi vrtovi, kjer menihi gojijo povrtnine.

Po Samostanih na zahodni obali

▲ piše in fotografira: Gal KUŠAR

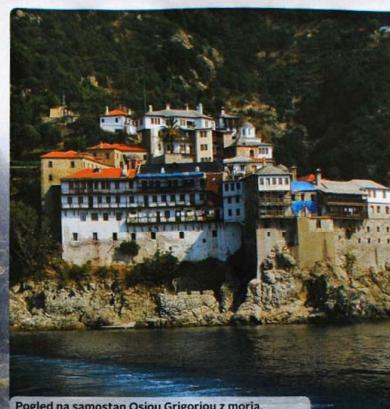
Sredi noči nas je prebudilo zvonjenje. Skozi majhno odprtino v vhodnih vrtnih smu se v temi splazili na samostansko dvorišče in odšli proti cerkvi. Notri je bilo temno, le pred ikono na desni strani je na okroglem svečnikiu že gorej nekaj voščenih. Svetloba ima pomembno vlogo pri vzhodni liturgiji. Med dolgimi obredi sem opazoval mlajšega menina, ki je skrbel za svete. Ko je katera že skoraj degrolo, jo je zamenjal z novo. Nato je menih nekam izginil, čez krajči časa pa se je pokazal starejši menih in male popravil posamezne svete, ki morda niso stale ravne. Nato je tudi on odšršal v temo. Čež čas je spet prisel mlajši menih in zamenjal ter popravil svete. Ni nilo pet minut, ko se je pokazal star menih in tudi on popravil svete. Ta 'igra' se je ponavljala več ur, do konca obredov. Mislim, da je stari menih včasih skrbel za svete, nato pa so ga 'upokojili' in mladi menih je prevzel njegovo zadolžitev. Stari menih se s tem ni spriznjal, ker 'ta mladi nikoli ne zna dobro narediti', in je popravil delo mladega. Tudi po dolgi letih Atosa menih še ostajajo le ljudje.

Kosilo, neposredno po jutranjih molitvah, ki so končale ob šestih, je bilo zaradi nedelje slovej-snejšje. Še vedno smo trije katoličani sedeli za zadnjem mizo. Juho iz jačevcev, paradižnik, sir in kruh smo obogatili slani fileti sardel in dimljene skuse. Laho smo si natočili tudi vino, vsak pa je dobil še eno breskvo. Okrepčani smo se z nahrbtniki odpravili naprej. Na zmajevlju je naslednji samostan,

Dionisiou, izgledal čisto blizu, dva kilometra hoje ob obali. Vendar je pot ob obali hitro zavila navzgor. Po serpentinhama smo morali premagati vsaj 150 sininskih metrov. Pogled na samostan, ki sedi kot orlovo gnezdo na pečini nad morem, je bil vjutratnjem soncu fantastičen. V samostanu so bili še pri kobilu, ko smo pršili. Sami smo si ogledali hodnik s čudovitim freskami. Spustili smo se še do pristanišča, ki je bilo prekratkom obnovljeno, medtem ko so bila spodnja, kamnitna nadstropja samostana še opasana z gradičnimi odrji. Pot se je spet začela strmo dvigavati nad obalo, na morju pa se je pojavilo nekaj turističnih ladij. Skozi urejene oljčnike smo se spustili do samostana Osiou Grigorioru. Na dvorišču so imeli pergolo s trto na kateri je zorelo belo in rdeče grozdje. V sprejemnici smo vprašali, kdaj gre naslednjih ladij za samostan Aghiou Panteleimonu. V nobenem delu obdobja, da čez četrte ure iz pristanišča. Ladja, trajekt 'Aghia Anna', ki vozi po zahodni strani Ourenopolisa do Karoule je bila polna romarjev. Namestili smo se na zgornjo palubo. Na ladji je bilo možno kupiti pivo in sendviče s šunko. Pravoslavni romari so ta 'duty free' dodobra izkorisčali. Nam trem, katoličkim romarjem, se je to zdelo za malo. Ladja je šla naravnost proti samostanu Aghiou Panteleimonu ampak je nadaljevala pot proti jugu. Tako smo si se enkrat z morja lahko ogledali samostane Dionisiou, Osiou Grigorioru, Aghiu Pavlou in skit Aghias Annas. Z morske strani smo v nedostopnih stenah

Pergola s trto z zorečim belim in rdečim grozdjem na dvorišču samostana Osiou Grigorioru.

Samostan Dionisiou je igrajan na pečini nad morem.

Pogled na samostan Osiou Grigorioru z morja.

zadrževala smeh. Namesto v male sobice smo vstopili v velikansko spalnico za vsaj petdeset ljudi. Menih nam je izročil rjave in povedal, da se večerni molitve začne ob pol petih. Ko je menih odšel in smo se nehalo smejati, name da Matija pojasi, da je menih vzel tri ključe in je zato pričakoval, da bo vsak spal v svoji sobi. Večerne molitve so potekale v starocerkveni slovanščini in tako so bili obredni bistveno bolj razumljivi. Meniški skupnost je bila mlajša in prijaznejša. Pri večerji so nas tudi razporedili tako, da smo sedeli kar med menih. Tu smo se res počutili sprejeti in kot del samostanske družine. Za večerjo smo jedli prosoeno kašo, kuhanio na vodi, na voljo je bila tudi običajna zelenjava, kruh, sir in vino. Na koncu so nam postregli še z ruskim cajem. Po večerji smo odšli v trgovino z ikonami. Veliko menihov se ukvarja s pisanjem ikon, kar je religiozno dejanje in vrsta globoke mlinice. Ikone so polne simbolike, vsaka barva ima

značaj. Namesto v male sobice smo vstopili v velikansko spalnico za vsaj petdeset ljudi. Menih nam je izročil rjave in povedal, da se večerni molitve začne ob pol petih. Ko je menih odšel in smo se nehalo smejati, name da Matija pojasi, da je menih vzel tri ključe in je zato pričakoval, da bo vsak spal v svoji sobi. Večerne molitve so potekale v starocerkveni slovanščini in tako so bili obredni bistveno bolj razumljivi. Meniški skupnost je bila mlajša in prijaznejša. Pri večerji so nas tudi razporedili tako, da smo sedeli kar med menih. Tu smo se res počutili sprejeti in kot del samostanske družine. Za večerjo smo jedli prosoeno kašo, kuhanio na vodi, na voljo je bila tudi običajna zelenjava, kruh, sir in vino. Na koncu so nam postregli še z ruskim cajem. Po večerji smo odšli v trgovino z ikonami. Veliko menihov se ukvarja s pisanjem ikon, kar je religiozno dejanje in vrsta globoke mlinice. Ikone so polne simbolike, vsaka barva ima

Obnovljen velikanski ruski samostan Aghiou Panteleimonos.

92

Skupinska spalnica za romarje v samostanu Aghiou Panteleimonos.

svoj pomen, prav tako drža svetnika, ki ga menih upodablia. Za pravoslavne vernike so ikone svete. Zato pred vsako spoštivo poklepnijo, jo po-ljubijo in se pokrijojo. Atos je pol legend o čudežnih, plavajočih ikonah, ki so priplavale ali nasedele na obali Atosa. Zgodba o čudežni ikoni Bogorodice iz samostana Iviron je naslednja: V bizantinskem imperiju so v dobi ikonoklazema (boja proti češčenju ikon v 9. st.) uničili veliko ikon. Da bi jih resili pred uničevalci, so jih potisnili morje. Ikonu Bogorodice se je v morju pred samostanom Iviron pojavila leta 999. Menih so jo rešili iz vode in ji dali častno mesto v cerkvi. Ikonu so začeli prizipovati čudodelne moći in postala je zelo češčena. Patriarh Nikon je dal izdelati leta 1648 natančno kopijo ikone in jo prenesel v Moskvo. Tudi kopija ikone v Moskvi ni zaostajala po čudodelnih močeh.

V zahajajočem soncu smo odšli na sprehod ob morskem obrežju. Pristanišče je lepo obnovljeno, nekaj velikih zgradb pa se obnavljajo. Zvezre so bile zelenjne vojaške postelje tako mehke in škrpajoče, da smo ležišča počeli na tla. Prostorno spalnico smo si delili še s tremi drugimi romarji in postala je zelo češčena. Patriarh Nikon je dal izdelati leta 1648 natančno kopijo ikone in jo prenesel v Moskvo. Tudi kopija ikone v Moskvi ni zaostajala po čudodelnih močeh.

V zahajajočem soncu smo odšli na sprehod ob morskem obrežju. Pristanišče je lepo obnovljeno, nekaj velikih zgradb pa se obnavljajo. Zvezre so bile zelenjne vojaške postelje tako mehke in škrpajoče, da smo ležišča počeli na tla. Prostorno spalnico smo si delili še s tremi drugimi romarji in postala je zelo češčena. Patriarh Nikon je dal izdelati leta 1648 natančno kopijo ikone in jo prenesel v Moskvo. Tudi kopija ikone v Moskvi ni zaostajala po čudodelnih močeh.

Zahajajočem soncu smo odšli na sprehod ob morskem obrežju. Pristanišče je lepo obnovljeno, nekaj velikih zgradb pa se obnavljajo. Zvezre so bile zelenjne vojaške postelje tako mehke in škrpajoče, da smo ležišča počeli na tla. Prostorno spalnico smo si delili še s tremi drugimi romarji in postala je zelo češčena. Patriarh Nikon je dal izdelati leta 1648 natančno kopijo ikone in jo prenesel v Moskvo. Tudi kopija ikone v Moskvi ni zaostajala po čudodelnih močeh.

V zahajajočem soncu smo odšli na sprehod ob morskem obrežju. Pristanišče je lepo obnovljeno, nekaj velikih zgradb pa se obnavljajo. Zvezre so bile zelenjne vojaške postelje tako mehke in škrpajoče, da smo ležišča počeli na tla. Prostorno spalnico smo si delili še s tremi drugimi romarji in postala je zelo češčena. Patriarh Nikon je dal izdelati leta 1648 natančno kopijo ikone in jo prenesel v Moskvo. Tudi kopija ikone v Moskvi ni zaostajala po čudodelnih močeh.

V zahajajočem soncu smo odšli na sprehod ob morskem obrežju. Pristanišče je lepo obnovljeno, nekaj velikih zgradb pa se obnavljajo. Zvezre so bile zelenjne vojaške postelje tako mehke in škrpajoče, da smo ležišča počeli na tla. Prostorno spalnico smo si delili še s tremi drugimi romarji in postala je zelo češčena. Patriarh Nikon je dal izdelati leta 1648 natančno kopijo ikone in jo prenesel v Moskvo. Tudi kopija ikone v Moskvi ni zaostajala po čudodelnih močeh.

(konec)

